

dr hab. Grażyna Balowska, prof. UO

Instytut Językoznawstwa

Katedra Języków Słowiańskich

Uniwersytet Opolski

Recenzja

rozprawy doktorskiej magister Aleksandry Zięby

pt. *Wyodrębnianie polskich, rosyjskich i czeskich jednostek wielowyrzowych o funkcji fatycznej i emotywniej z użyciem narzędzi i zasobów korpusowych. Studium leksykograficzne* napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Charciarka oraz promotora pomocniczego dr. Macieja Labochy

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani Magister Aleksandry Zięby to imponujące, obszerne i oryginalne opracowanie, prezentujące w sposób nowatorski zagadnienia frazematyki w perspektywie leksykografii przekładowej oraz lingwistyki korpusowej. Wpisuje się w nurt opartych na korpusach językowych współczesnych badań frazeologicznych i leksykograficznych, dla których głównym przedmiotem zainteresowania – w przeciwieństwie do leksykografii tradycyjnej – są jednostki komunikacji mówionej. Opracowanie tytułowego zagadnienia wymagało od Doktorantki akrybicznej pracy przy pozyskiwaniu materiału badawczego oraz wnikliwej i precyzyjnej jego interpretacji, jak i dojrzałej refleksji naukowej w poszukiwaniu nowych rozwiązań leksykograficznych. Wysoką wartość pracy stanowi dodatkowo fakt, że Autorka w sposób umiejętny porusza się w trzech słowiańskich systemach językowych: polskim, rosyjskim i czeskim, koncentrując się na opisie wielowyrzowych jednostek języka mówionego o funkcji fatycznej i emotywniej.

Recenzowana rozprawa liczy 452 strony komputeropisu. Jej struktura jest logiczna, przejrzysta i odpowiada założeniom pracy. Składa się z ośmiu rozdziałów, spośród których rozdziały I–V (s. 12–191) stanowią część teoretyczną, kolejne zaś: VI–VIII (s. 192–421) część analityczną pracy. Na uwagę zasługuje także obszerna bibliografia licząca 19 stron (s. 426–444). Doktorantka konsekwentnie i precyzyjnie realizuje przyjęty nadrzędny cel rozprawy, jakim jest „przedstawienie metod wyodrębniania jednostek fatycznych i emotywnych w językach polskim, czeskim i rosyjskim, zaproponowanie sposobów ich przekładu oraz opracowania w formie nowoczesnego słownika przekładowego” (s. 8),

wychodząc od solidnej teoretycznej podbudowy. W rozdziale pierwszym zaprezentowany został w sposób paralelny zarys historii słownictwa polskiego, rosyjskiego i czeskiego, co stanowi tło dla rozważań na temat stanu współczesnej leksykografii jednojęzycznej opisywanych obszarów językowych. Autorka dochodzi do słusznego wniosku o niewystarczalności dotychczasowych rozwiązań leksykograficznych i postuluje konieczność rozszerzenia badań o jednostki języka mówionego, szczególną zaś wagę przywiązuje do jednostek wielowyrazowych.

Dla podjętych przez Aleksandrę Ziębę rozważań zasadniczą rolę pełni zjawisko reprodukowalności jednostek leksykalnych, czemu Autorka poświęciła kolejny rozdział pracy, dokonując umiejętnego wyboru najistotniejszych treści owego obszernego zagadnienia współczesnej lingwistyki oraz kluczowych pozycji bogatej literatury przedmiotu. Swoje interpretacje oparła między innymi na opracowaniach Wiktora Winogradowa, Františka Čermáka, Andrzeja Marii Lewickiego i Wojciecha Chlebdy. Wychodząc od klasycznych ujęć reprodukcji we frazeologii, Doktorantka zwróciła szczególną uwagę na nowoczesną koncepcję czeskiego lingwisty Františka Čermáka, który zaproponował odejście od tradycyjnego rozumienia jednostki frazeologicznej na rzecz szerszej rozumianej frazeologii i idiomatyki, obejmującej także takie odtwarzalne jednostki wielowyrazowe, jak przysłowia, porzekadła czy aforyzmy. W prezentacji nowoczesnych koncepcji nie mogło zabraknąć opisu nowego paradygmatu frazeologii teoretycznej autorstwa Wojciecha Chlebdy, czyli frazematyki – frazeologii nadawcy, który Autorka trafnie zestawia z tradycyjnymi ujęciami frazeologii.

Kolejne dwa rozdziały (III i IV) poświęcone są zagadnieniom lingwistyki korpusowej. Nie ulega wątpliwości, że ten dział współcześnie szybko rozwijającego się językoznawstwa komputerowego dostarcza badaczom do analiz obszernych zasobów materiałowych w postaci korpusów językowych. Tak też jest w przypadku recenzowanej rozprawy, dlatego uzasadniona jest dość szczegółowa prezentacja w rozdziale III poszczególnych korpusów narodowych: Narodowego Korpusu Języka Polskiego, Narodowego Korpusu Języka Rosyjskiego, Narodowego Korpusu Języka Czeskiego oraz korpusu monitorującego MoncoPL wraz z opisem podstawowych narzędzi badawczych, takich jak wyszukiwanie interaktywne, anotacja, lematyzacja czy kolokator. Jak podkreśla Doktorantka, celem powyższych rozważań „jest ukazanie potencjału tych zasobów i wskazanie, w jaki sposób ich funkcjonalności mogą zostać wykorzystane w dalszych etapach pracy do wyszukiwania i analizy jednostek wielowyrazowych” (s. 9).

Rozdział IV natomiast prezentuje korpusy wielojęzyczne: InterCorp oraz Korpus Równoległy Narodowego Korpusu Języka Rosyjskiego. Autorka dokonuje nie tylko ich opisu, ale także oceny krytycznej ze względu na przydatność w procesie gromadzenia i weryfikacji ekwiwalentów tłumaczeniowych jednostek wielowyrazowych o funkcji fatycznej i emotywniej, wskazując słusznie na pewne ich ograniczenia wynikające m.in. z faktu, iż nie są to korpusy zrównoważone, a co za tym idzie, nie dostarczają zróżnicowanych gatunkowo tekstów, prezentując głównie literaturę piękną.

W rozdziale V Aleksandra Zięba rozwija teoretyczne rozważania poczynione we wcześniejszej części rozprawy, omawiając pojęcie *reproduktu* w ujęciu Wojciecha Chlebdy. Na podstawie ustaleń opolskiego badacza Autorka buduje definicję kluczowego dla rozprawy pojęcia: „Reprodukty można zatem definiować jako zbiór ustabilizowanych wielowyrazowych całości nominatywnych, które pod względem formy i znaczenia funkcjonują jako spójne ciągi werbalne, tworząc fundamentalną warstwę języka i wypełniając przestrzeń systemu językowego” (s. 170). Zwraca przy tym także uwagę na konieczność wskazania w opisie reproduktów obszarów funkcjonowania tych jednostek w powszechnym użyciu, co jest niezbędne w dalszym wyodrębnianiu z języka mówionego reproduktów o funkcji emotywniej i fatycznej, będących przedmiotem badań przedstawionych w ocenianej rozprawie. I tak za emotywy Doktorantka uznaje „wyrażenia o funkcji ekspresywnej, ujawniające emocjonalny stosunek nadawcy do wypowiedzi lub sytuacji komunikacyjnej”, natomiast za fatyzmy „jednostki służące podtrzymywaniu kontaktu i regulowaniu przebiegu interakcji” (10). Na szczególną uwagę zasługuje przedstawiona w powyższym rozdziale autorska klasyfikacja jednostek emotywnych (ponad 5000) i fatycznych (ok. 1500) języka polskiego, rosyjskiego i czeskiego, dokonana w oparciu o kryteria tematyczno-pragmatyczne oraz funkcjonalne. Autorka trafnie identyfikuje istotny problem badawczy związany z podziałem emotywnych, jakim jest ich wieloznaczność oraz zdolność do funkcjonowania w różnych kontekstach komunikacyjnych, jak również z podziałem fatyzmów, które wymykają się klasyfikacji ze względu na wielofunkcyjność i znaczną wariantywność.

Szczegółowemu opisowi metod wyodrębniania reproduktów fatycznych i emotywnych poświęciła Doktorantka obszerny rozdział VI. Ma jednak świadomość, że we współczesnym językoznawstwie jest to ciągle nierozwiązany problem i trafnie diagnozuje trudności w pozyskiwaniu powyższych jednostek, zwracając uwagę na znaczną zmienność formalną reproduktów, ich zdolność do występowania w formie rozproszonej oraz ich wieloznaczność. Istotną rolę w tym procesie Autorka przypisuje intuicji badawczej. Nie przeceniając jednak jej znaczenia, podkreśla wagę i konieczność stosowania metod

empirycznych, prowadzących do obiektywizacji danych. W swoich badaniach zatem Aleksandra Zięba łączy podejście intuicyjne z metodami analizy korpusowej. W procesie ekscerpji materiału językowego stosuje zróżnicowane metody, pozwalające na uwzględnienie formalnych i pragmatycznych aspektów wypowiedzi potocznej, zawierającej przykłady wielowyrzowych fatyzmów i emotywów. Jako wyjściowa metoda została wykorzystana przez Autorkę metoda słownikowo-kolokacyjna, którą posłużyła się podczas ekscerpji materiału z następujących opracowań leksykograficznych: *Wielki słownik języka polskiego PAN* (słownik elektroniczny) i NKJP, KWJP, MoncoPL, a także *Большой толковый словарь современного русского языка* i NKJR oraz *Slovník současné češtiny* i NKJCZ (Syn v8, ORAL v1, ABM).

Na kolejnym etapie wyodrębniania fatyzmów i emotywów Doktorantka proponuje zastosowanie technik opartych na pomocnikach formalnych i metaoperatorach narracyjnych. Następnie postuluje wyszukiwanie synonimiczne w oparciu o dalsze dostępne internetowe kompendia leksykograficzne, jak: dobryslownik.pl, sjp.pwn.pl, syninim.net, kartaslov.ru, synonymonline.ru, dobryslownik.cz, slovníkcestiny.cz, esynonyma.cz.

Interesująco przedstawia się tu także opisana i zastosowana przez Doktorantkę do odnalezienia nowych fatyzmów i emotywów metoda wyszukiwania przyrostowego, wykorzystująca podstawowe narzędzia interaktywnego wyszukiwania informacji w systemach informatycznych, jakimi są m.in. powszechnie dostępne dla poszczególnych języków wyszukiwarki internetowe *Google*, *Yandex* i *Seznam*. Metoda wyszukiwania przyrostowego jest cenną metodą, stosowaną w translatoryce. Dzięki niej najszybciej dowiadujemy się o powstaniu nowych jednostek wielowyrzowych lub modyfikacji jednostek wcześniej już istniejących.

Ostatnią zaprezentowaną tu metodą jest metoda tłumaczeniowa, której rozwinięcie znajdujemy w kolejnym rozdziale. Metoda ta pozwala wyłonić synonimiczne jednostki wielowyrzowe, jednak nie daje pełnej ekwiwalencji. Często bowiem dostarcza badaczowi także jednostki idiolektalne (tzw. preferencje leksykalne tłumacza), czego potwierdzeniem jest choćby wykorzystywany przez Autorkę w kolejnym rozdziale czeski korpus InterCorp. Warto zatem z metody tej korzystać z zachowaniem zasady ograniczonego zaufania.

Rozszerzenie przez Autorkę analizy na zagadnienia translatoryki znajduje swoje uzasadnienie w ciągle aktualnym problemie ustalania ekwiwalentów przekładowych reproductów fatycznych i emotywnych. Tej kwestii poświęcony został rozdział VII. Zaprezentowano w nim metody ustalania odpowiedników tłumaczeniowych w relacjach polsko-rosyjskich i polsko-czeskich z zastosowaniem metody korpusowej i wykorzystaniem

korpusów równoległych InterCorp v16ud oraz równoległego korpusu NKJR, metody audiowizualnej, a także metody semantyczno-pragmatycznej. Bardzo cenne jest uwzględnienie metody audiowizualnej, polegającej na konfrontacji wersji dubbingowych filmów animowanych. „Łamie” ona bowiem zasady metody translologicznej, na co słusznie zwraca uwagę Autorka, prezentując wyniki analizy w tabeli (s. 371–372), gdzie ekwiwalentem wielowyrazowego reprodaktu (fatyzmu czy emotywu) niejednokrotnie jest ekwiwalent jednowyrazowy.

Spośród wielu trudności powyższych badań Doktorantka szczególnie podkreśla wysoki stopień wieloznaczności zarówno fatyzmów, jak i emotywów, co stanowi główną przeszkodę w ustaleniu pełnej ekwiwalencji przekładowej i stwarza konieczność zastosowania w języku docelowym odpowiedników jedynie zbliżonych pod względem treści, intencji komunikacyjnej i nacechowania emocjonalnego. Przy tym słusznie zwraca uwagę na niezbędną w procesie tłumaczenia fatycznych i emotywnych jednostek wielowyrazowych nie tylko analizę formalną, ale także funkcjonalno-pragmatyczną.

Wysoką wartość przedstawia ostatni rozdział rozprawy Pani magister Aleksandry Zięby, w którym zaprezentowano autorską propozycję artykułu hasłowego dla nowoczesnego elektronicznego słownika przekładowego polsko-rosyjskiego i polsko-czeskiego, rejestrującego jednostki fatyczne i ematywne. Koncepcja Autorki obejmuje zarówno makrostrukturę, jak i mikrostrukturę. W przypadku makrostruktury nawiązuje do istniejących już rozwiązań leksykografii cyfrowej: układ alfabetyczny *a fronte*, wyszukiwanie pełnotekstowe, filtrowanie według kategorii, hipertekstowe powiązania między hasłami.

Propozycja mikrostruktury stanowi natomiast istotne i godne podkreślenia *novum* w tradycji leksykograficznej, wypełniające luki w opisie jednostek wielowyrazowych poprzez zniesienie ograniczeń dotychczasowych opracowań słownikowych jedno- i dwujęzycznych, szczególnie zaś obecnego w większości słowników tzw. wyrazocentryzmu, blokującego rejestrowanie jednostek wielowyrazowych jako haseł głównych, a motywującego wprowadzanie ich zwykle jedynie jako przykłady użycia czy idiomy. Do innych ograniczeń dotychczasowej leksykografii, szczególnie opracowań w formacie papierowym, Doktorantka zalicza zawężenie lub brak informacji pragmatycznej niezbędnej do charakterystyki sytuacyjnej i komunikacyjnej badanych jednostek, w odniesieniu zaś do leksykografii przekładowej odnotowuje brak pogłębionej analizy ekwiwalentów. Zaproponowana w rozprawie budowa artykułu hasłowego obejmuje zróżnicowane komponenty, umożliwiające wielopoziomowe przetwarzanie danych. Uwzględniony jest zatem kompleksowy opis danej

jednostki fatycznej i emotywniej w jej aspekcie formalnym, semantycznym, pragmatycznym i przekładowym.

Przechodząc do oceny rozprawy doktorskiej Pani Magister Aleksandry Zięby, podkreślić trzeba zasadnicze walory Jej opracowania. Podjęta przez Doktorantkę problematyka badawcza w takim ujęciu nie była dotąd przedmiotem tak szerokiej i pogłębionej analizy w perspektywie porównawczej, uwzględniającej podobieństwa i różnice trzech systemów językowych: polskiego, rosyjskiego i czeskiego. Rozprawę cechuje logiczny tok rozumowania oraz spójność, wynikająca z umiejętnego połączenia przez Autorkę różnych komplementarnych aspektów analizy: analizy formalnej, semantycznej, pragmatycznej i komparatystycznej. Na szczególną uwagę zasługuje nowatorstwo i oryginalność ujęcia problematyki badawczej.

Sam wybór przedmiotu badań jest już godny podkreślenia. Aleksandra Zięba skoncentrowała się na wielowyrazowych jednostkach języka mówionego o funkcji emotywniej i fatycznej, które dotąd nie zostały poddane tak wielostronnej analizie lingwistycznej. Autorka bowiem, dostrzegając złożoność badanego zagadnienia, umiejętnie łączy kilka perspektyw badawczych: frazematykę, pragmatykę, translatorykę i leksykografię.

Rozprawa Aleksandry Zięby prezentuje ponadto oryginalne rozwiązanie problemu naukowego w postaci propozycji autorskiej klasyfikacji jednostek emotywnych (ponad 5000) i fatycznych (ok. 1500) języka polskiego, rosyjskiego i czeskiego, dokonanej w oparciu o kryteria tematyczno-pragmatyczne oraz funkcjonalne, przedstawione w rozdziale V. Jednak najwyżej ocenianym oryginalnym rozwiązaniem jest nowatorska koncepcja mikrostruktury nowoczesnego cyfrowego słownika przekładowego polsko-rosyjskiego i polsko-czeskiego, rejestrującego jednostki fatyczne i ematywne, którą Doktorantka zaprezentowała w rozdziale VIII swojej rozprawy i która jawi się jako rezultat wnikliwej analizy danych słownikowych oraz umiejętności krytycznego spojrzenia na dotychczasowe opracowania leksykograficzne i dostrzeżenia braków w słownikowych opisach jednostek wielowyrazowych danego języka.

Jako zaletę rozprawy należy traktować zastosowanie przez Autorkę różnorodnych metod wyodrębniania wielowyrazowych jednostek fatycznych i emotywnych. Doktorantka, mając bowiem świadomość, że we współczesnej lingwistyce nie opracowano do tej pory metody, która pozwoliłaby całkowicie zautomatyzować ten proces, dąży do optymalizacji i osiągnięcia precyzji poprzez wyszukiwanie etapowe i zastosowanie odpowiedniej metody na danym etapie ekscerpcji badanych jednostek, dochodząc w konsekwencji do ich kompleksowego opisu.

Wśród niezaprzeczalnych zalet recenzowanej dysertacji należy wymienić także jej charakter porównawczy. Autorka bowiem porusza się nieustannie na płaszczyźnie trzech systemów językowych: polskiego, rosyjskiego i czeskiego, reprezentując wysoki poziom kompetencji językowych. Wymaga to od Doktorantki szerokiej wiedzy i dojrzałości badawczej, w tym umiejętności syntezy zróżnicowanych tradycji leksykograficznych oraz badań specyfiki konkretnych języków.

Kompozycja rozprawy nie budzi zastrzeżeń, jest przejrzysta i logiczna. Część teoretyczna stanowi dobrze opracowane wprowadzenie do części analitycznej, prezentującej rzetelnie szczegółowe i wielostronne analizy. Istotną zaletą wywodu jest posługiwanie się przez Autorkę schematami, tabelami czy zrzutami ekranu, ilustrującymi działania na korpusach. Szczególnie pomocne są liczne zestawienia tabelaryczne, obrazujące proces ekscerpacji reproduktów oraz ich ekwiwalentów przekładowych.

Rozprawa Aleksandry Zięby posiada istotne znaczenie aplikacyjne. Autorska koncepcja mikrostruktury słownika w niej przedstawiona może zostać wykorzystana w nowoczesnej e-leksykografii zarówno polskiej, rosyjskiej i czeskiej, jak i innojęzycznej do opracowania przekładowych słowników jednostek wielowyrazowych. Przyczynia się tym samym do rozwoju nie tylko współczesnej leksykografii, ale także frazematyki.

Kierując się recenzencką rzetelnością i uczciwością, muszę zwrócić uwagę na występujące w pracy nieliczne usterki językowe. Są to m.in.: a) uchybienia interpunkcyjne, np.: „wynikają z takich czynników jak wiek, wykształcenie, płeć” (s. 197); „Dla zaprezentowania skuteczności metody, polegającej na odnalezieniu odtwarzalnych jednostek wielowyrazowych języka mówionego wykorzystane zostaną te formuły wskaźnikowe, które [...]” (s. 242); „Jest to technika powszechnie stosowana w aplikacjach takich jak edytory tekstu,” (s. 283) itp.; b) uchybienia stylistyczne, np.: „Reprodukt różni się od przedstawionego opisu jedynie wprowadzeniem do obszaru swoich badań również całego zdania.” (s. 90); „przy jednoczesnym „uruchomieniu” całego szeregu procedur naprowadzających, opartych w pierwszej kolejności na działaniu intuicyjnym badacza i jego wypracowanych kompetencji językowych.” (s. 199); „Od zaprezentowania możliwości niniejszego opracowania leksykograficznego postaramy się w sposób analogiczny ustanowić odtwarzalne wielowyrazowe jednostki języka rosyjskiego, wykorzystując zawarte w słowniku hasła” (s. 210).

W rozprawie znajdują się także drobne usterki techniczne, redakcyjne, np.: a) literówki: „Dodanego obszaru autor zalicza wszystkie jednostki wielowyrazowe obdarzone znaczeniem,” (s. 74); „*Česká lexikografie 15. Století* (s. 434); zapis nazwiska: Mcenery i

McEnery (s. 432). Warto tu wspomnieć o zapisie tytułu słownika, ponieważ w pracy pojawiają się dwie jego wersje: *Wielki Słownik Języka Polskiego PAN* (s. 93, 104, 201, 226) i *Wielki słownik języka polskiego PAN* (s. 35, 442); b) uchybienia redakcyjne, m.in.: ba) niekonsekwentne operowanie myślnikiem (półpauzą), łącznikiem (dywizem) i pauzą zarówno w tekście rozprawy, jak i w przywoływanych przykładach oraz w bibliografii (np. s. 72, 105, 203, 251, 324, 352, 427); bb) niekonsekwentne operowanie kursywą: jej brak w tytule słownika: „Wielki słownik języka polskiego PAN” (s. 104) lub „nadmiar”: „*Slovník české frazeologie a idiomatiky* pod redakcją Františka Čermáka” (s. 46); c) usterki bibliograficzne: ca) brak w wykazie bibliografii pozycji, na które Doktorantka powołuje się w rozprawie, np. „Charciarek: 2019” (s. 152), „Chlebda: 2003” (s. 73, 75–77, 79–83 itd.), „Piotrowski: 2001” (s. 19); cb) należałoby rozważyć wprowadzenie do bibliografii niektórych prac, np.: *Frazeografia słowiańska*, red. M. Balowski, W. Chlebda, Opole 2001; *Słownik polskich leksemów potocznych*, red. Władysław Lubaś (i in.), Kraków 2001–2013 (który mógłby okazać się przydatny we wstępnej fazie wyszukiwania reпродукtów wielowyrzowych, funkcjonujących w języku mówionym); internetowy słownik *Slovník současné češtiny Lingea*, dostępny na portalu nechybujete.cz (zawiera 70 000 haseł, a więc więcej niż papierowe wydanie z 2011, na które powołuje się Autorka (s. 217), mógłby zatem stanowić bazę haseł, porównywalną pod względem ilościowym z polskim opracowaniem WSJP PAN); cc) *Polsko-rosyjski słownik par przekładowych. Tom zbiorczy Podręcznego idiomatykonu polsko-rosyjskiego (z. 6–10)* należałoby wyodrębnić jako samodzielną pozycję bibliograficzną z: „Chlebda W., 2023: *Nieskończona frazeologia. Esej o początkach*. W: *Polsko-rosyjski słownik par przekładowych. Tom zbiorczy Podręcznego idiomatykonu polsko-rosyjskiego (z. 6–10)*. Red. W. Chlebda. Opole, s. 859–898.” (s. 428); d) schemat prezentowany przez Doktorantkę na s. 200 powinien być uzupełniony o informację na temat fakultatywnego charakteru kolokatora, o czym jest mowa na s. 201 w związku z analizą reprodukowalnych jednostek zawierających wyraz *koň/конь/kuň*.

Powyższe uwagi mają charakter redakcyjny i nie wpływają na pozytywną opinię o recenzowanej rozprawie doktorskiej oraz na wysoką ocenę przeprowadzonych przez Doktorantkę badań. Zauważone usterki odnoszą się do kwestii formalnych oraz stylistycznych i z łatwością mogą zostać usunięte w ramach korekty i redakcji tekstu.

Podsumowując, stwierdzam z pełnym przekonaniem, że przedłożona mi do oceny rozprawa Pani Magister Aleksandry Zięby pt. *Wyodrębnianie polskich, rosyjskich i czeskich jednostek wielowyrzowych o funkcji fatycznej i emotywniej z użyciem narzędzi i zasobów korpusowych. Studium leksykograficzne spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim*

określone w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023 poz. 212 z późn. zm), w związku z czym wnioskuję o dopuszczenie Pani Magister Aleksandry Zięby do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Równocześnie wnioskuję o uznanie powyższej rozprawy za wyróżniającą ze względu na oryginalne rozwiązanie aktualnego problemu naukowego w postaci autorskiej koncepcji mikrostruktury nowoczesnego cyfrowego słownika przekładowego polsko-rosyjskiego i polsko-czeskiego, rejestrującego jednostki fatyczne i emotywne, i tym samym wkład w rozwój współczesnej leksykografii i frazematyki.

Opole, dnia 26 marca 2026 roku

dr hab. Grażyna Balowska, prof. UO

G. Balowska